

Uudised

Hea klient!

Suvises numbris kirjutasin Jõudluskontrolli Keskuse (JKK) plaanidest ja muuhulgas nimetasin ka JKK – PRIA võimalikku koostööd andmete topeltesitamise vältimiseks. Meie ühine eesmärk oli/on korraldada andmete liikumine selliselt, et loomapidajad ei peaks esitama andmeid topelt nii JKKle kui PRIAle. Täidetud peavad olema ainult neli tingimust:

* Vissukesse logimiseks kasutatakse ID-kaarti,

* Vissukeses esitatakse nii JKKle vajalikud poegimisandmed kui PRIAle vajalikud märgistamisandmed,

* Andmete esitaja peab olema ka PRIAs registreeritud kui volitatud andmete esitaja,

* Peale andmete esitamist on vajalik ka andmete kinnitamine e-pria portaalis!

Suvist numbrit kirjutades uskusin, et juba 2007. aasta jõuludeks suudame Teie tööd vähendada. Kahjuks pean tõdema, et meie jõulusoov ei täitunud. Põhjus on selles, et PRIA ostab tarkvara arendust sisse ning planeeritud töödega ei ole valmis jõutud.

See tähendab, et alanud 2008. aastal on tulemas kaks väga olulist muudatust veisekasvatajatele:

* Andmeid saab hakata esitama PRIAle Vissukese või Liisu kaudu,

* Muutub poegimisandmete ja väljamineku põhjuste esitamine.

Seega ootame Teid kõiki peagi toimuvatele infopäevadele ning soovime Teile tegusat uut aastat!

Kaivo Ilves
Jõudluskontrolli Keskuse direktor

Uus koondaruanne

JKKs valmis piimatootjale uus ülevaatlik trükis – karja andmeid koondav “Koondaruanne”. See koosneb kaheksast tabelist ja kahest graafikust, mis annavad ülevaate karja olukorrast. Detsembris saadeti kõigile üle 10 lehmaga loomapidajatele koondaruanne tema karja kohta. Aruande tellimiseks tuleb JKKsse saata avaldus, näidates kas trükist soovitakse ühekordselt või igakuiselt. Aruande hind on 59 krooni.

Koondaruande tabelid ja graafikud:

1. Toodangunäitajad: lehmade arv karjas kontrollpäeval ning kontroll-lüpsi keskmised tulemused. Esitatud on ka karja kogu- ning jooksva 12 kuu keskmine toodang lehma kohta.
2. Karja struktuur: veiste arv vanusegruppide kaupa, lehmade vanus aastates ning laktatsioonides.
3. Loodetavad poegimised: tabelis on järgmise viie kuu loodetavate poegimiste arv lehmade ja lehmikute kaupa. Loodetavad poegimised arvestatakse viimase seemenduse põhjal.
4. Kontrollpäeva piimatoodang ja somaatiliste rakkude arv. Graafiliselt on esitatud keskmine toodang lehma kohta kontrollpäeval ning som. rakkude arv.
5. Piima keskmine karbamiidisaldus. Lisaks on välja toodud karbamiidi soovituslik alam- ja ülempiir.
6. Udara tervise näitajad. Tabelis on udara tervise näitajad 5 viimase kontroll-lüpsi kohta.
7. Taastootmisnäitajad: andmed seemenduste, poegimiste ning väljamineku kohta.
8. Aretusnäitajad: seemendamisel kasutatud pullide arv aasta algusest arvates, Eestis hinnatud pullide aretusväärtused, karjasolevate lehmade SPAV ning aasta algusest sündinud vasikate keskmine põlvnemisindeks.
9. Sigimistäitajad: esitatud sigimistäitajad on arvatud viimase 12 kuu jooksul poeginud lehmade andmete põhjal: vanus esimesel seemendusel, esmaspoegimisiga, poegimisvahemik, uuslüpsiperioodi ja kinnisperioodi pikkus, seemenduste arv tiinestumise kohta, tiinestumine 1. seemendusest ja päevade arv poegimisest esimese seemenduseni.
10. Karjast väljaminek: lehmade ning lehmikute väljaminek põhjuste lõikes ning väljaläinud

loomade keskmine vanus.

Loodame, et “Koondaruanne” annab vajalikku informatsiooni (s.h võrdlused eelmiste ajaperioodidega) kõigile, kelle jaoks on oluline oma karjas toimuv.

Possu uus versioon seakasvatajatele

Valmis on saanud sigade jõudlusandmete kogumise programmi uus versioon – Possu 3. Seni kasutusel olnud Possu 2 oli heaks abimeheks emisekarja majandamisel, kuid ta ei andnud ülevaadet kõikidest vanuserühmadest. Uus versioon annab võimaluse vaatluse alla võtta ka noorsead ja nuumikud alates võõrutamise momendist. Possu 3 võimaldab koostada käibearuannet, mille koostamine käsitsi iga kuu lõpus on väga töömahukas protsess. Lisaks loomade käiblele on uues versioonis ka söötade käive ja minimaalsed majanduslikud analüüsid söödakulu ja juurdekasvude kohta. Possu 3-ga on võimalik töötada erinevat tüüpi farmides – täistsükliga seafarmis, põrsatootmisele spetsialiseerunud või nuumikute kasvatamisega tegelevas farmis. Possu uue versiooniga on võimalik hallata kogu karja.

Lihaveiste tapaandmed jõuavad JKK andmebaasi

Tabiveres 16. novembril toimunud lihaveisekasvatajate infopäeval allkirjastati akt, mis võimaldab andmevahetust Estonian ACB Vianco ja Jõudluskontrolli Keskuse andmebaaside vahel. Praktikas on andmevahetus siiski ühesuunaline – kõigi Estonian ACB Vianco kaudu Rakvere Lihakombinaati viidud lihaveiste tapaandmed jõuavad JKK andmebaasi. Oluline on teada ka seda, et kasutusse lähevad ainult aretuseks vajalikud andmed nagu registrinumber, tapakuupäev, rümbamass, lihakus (SEUROPE), rasvasus ja looma tüüp (pullmullikas, kastraat, lehm, lehmullikas). Loomapidaja ja Estonian ACB Vianco vahelised rahalised suhted jäävad Jõudluskontrolli Keskuse eest varjatuks. Tapaandmete kajastamine JKK andmebaasis peaks tulevikus andma suurepärase võimaluse lihakvaliteedi parandamiseks aretuse kaasabil.

Sigivustunnuste aretusväärtused tiinestumisvõime langustendentsi pidurdamiseks

Paljudes maades on lüpsikarja aretuses juba aastaid kasutusel mitmed taastootmistunnuste aretusväärtused. Nende olulisust rõhutab asjaolu, et alates 2004. aastast toimub pullide rahvusvahelises hindamises regulaarselt kasutusea, poegimiskerguse ja surnultsünni ning 2007. a veebruarist alates ka emapoolse sigivuse tunnuste hindamine.

Funktsionaalsete tunnuste rahvusvahelise hindamise korraldamiseks alustas 1995. aastal tegevust väike rahvusvaheline initsiatiivgrupp. Selle grupi edukas töö võeti esmakordselt kokku 1997. aasta sügisel toimunud konverentsil, kus esitati valdkonna põhilised eesmärgid ja tegevused. Loomade tervise, poegimise, surnultsünni ja kasutusea kõrval käsitleti ka lehmade sigivuse kui majanduslikult olulise tunnuse kirjeldamise, andmete kogumise ja geneetilise hindamise korraldamise teemasid.

Pullide rahvusvaheline hindamine tütarde sigivusnäitajate alusel osutus pikaajaliseks probleemiderohkeks ettevõtmiseks. Keerukaks osutus kooskõla (geneetilise korrelatsiooni) leidmine erinevates riikides ajalooliselt kasutuselolevate erinevate aretustunnuste vahel. Esimese ametliku rahvusvahelise hindamiseni jõuti alles käesoleva aasta veebruarikuu hindamisel ehk ligikaudu kümme aastat hiljem. Iga konkreetsele riigile esitatakse pullide aretusväärtus seal kasutuseloleva aretustunnuse skaalal, võimaldades erinevate riikide pulle omavahel vahetult võrrelda/järjestada. Siinkohal olgu loetletud levinumad sigivuse aretustunnused:

- kordusseemenduse puudumise määr protsentides 56 päeva (N56) (osades maades ka 90 päeva) jooksul;
- päevade arv poegimisest esimese seemenduseni ehk taastumisperioodi pikkus (TPP);
- esmasseemenduse vanus päevades;
- seemenduste arv tiinestumiseks;
- päevade arv esimese ja viimase seemenduse vahel;
- uuslõpsipäevade arv;
- poegimisvahemik päevades.

Eestis taastootmistunnuste geneetilist hindamist ametlikult ei toimu, kuid valdkonnast ja andmetest ülevaate saamiseks ning muutuste jälgimiseks on Jõudluskontrolli Keskuses alates 2003. aastast tehtud mitmeid analüüse ning mitu geneetilist hindamist.

Järgnevas ülevaates tutvustatakse sigivustunnuste geneetilise hindamise korraldamise praegust seisust ning tulemusi.

Kirjandusele ja senistele analüüsidele tuginedes on enamusel sigivustunnustel madal päritavus, ulatudes näiteks aretustunnuse N56 korral ainult 1-5%ni. Oluliselt suurem on päritavus tunnusel TPP, ulatudes erinevates riikides umbes 10%ni. Need kaks tunnust valiti geneetilise hindamise nn kahe-tunnuse loomamudelisse, kus tunnus TPP suurendab tunnuse N56 tulemuse usaldusväärsust. Võimalikult täpse aretusväärtuse saamiseks võetakse hindamisel arvesse järgmiste keskkonnategurite mõju: kari, tõug, seemendusaasta, seemenduskuu, laktatsioon, taastumisperioodi pikkus. Nn juhusliku efektina on mudelis lehma alaline keskkonnaefekt, seemenduspulli efekt ja seemendustehniku efekt.

Varasematel aastatel kasutati tiinestumisvõime aretustunnusena Saksamaa eeskujul tunnus N90, kuid alates käesoleva aasta kevadest kogutakse andmeid Interbulli Keskuse soovile, soovitusel vastu tulles tunnusele N56.

Sigivustunnuste hindamiseks kogutakse andmeid iga lehma kuni seitsme laktatsiooni kohta. Tulemuse usaldusväärsuse

ja täpsuse huvides kasutatakse andmete kogumisel järgmisi kitsendavaid tingimusi:

- kui lehmale on näidatud tiinestumine esimesest seemendusest ja pärast seda on märgitud väljaminek ahtruse tõttu, siis esimese laktatsiooni korral jäetakse välja selle lehma andmed, järgnevate laktatsioonide korral jäetakse välja viimase laktatsiooni andmed. Kokku oli selliseid laktatsioone umbes 27 000.

- jäetakse välja abordid ja muud liiga lühikesed tiinused (st tiinuse kestus on lühem kui 265 (280 - 15) päeva). Kokku oli selliseid laktatsioone umbes 1100.

- poegimisvahemiku olemasolul kontrolliti, kas tiinestava seemenduse tulemuseks on normaalse pikkusega tiinus. Selgus, et 66 700 laktatsiooni korral (7,3% üldarvust) puudus sobiv seemendus. Taustaks: 2006. aastal jäi sobiva seemenduse puudumise tõttu "isata" 12% sündinud vasikatest. N56 tulemus osutus ebaõigeks ja muudeti 57 765 korral (6,3%). 2354 korral osutus tiinestavaks 1. seemendus märgitud kordusseemenduse asemel ja ülejäänud kordadel 1. seemenduse mitesobivuse tõttu on ilmselt kordusseemendus jäänud märkimata.

Hindamistulemused. Sigivustunnuste hindamise tulemused avaldatakse suhtelise aretusväärtusena, kus baaspullide keskmine on 100 punkti ja standardhälve on 12 punkti ning geneetiliselt eelistatud tulemus on suurem kui 100 punkti. Tunnus tähistusega STPP on taastumisperioodi pikkuse suhteline aretusväärtus, kus STPP > 100 väljendab pulli tütarde lühemat taastumisperioodi eakaaslastega võrreldes. Tunnus tähistusega SMN56 on emapoolse tiinestumisvõime suhteline aretusväärtus, kus SMN56 > 100 väljendab pulli tütarde paremat tiinestumist esimesest seemendusest eakaaslastega võrreldes. Baaspullide valimise tingimused on samad mis jõudlustunnuste hindamisel, kuid sigivustunnuste madala päritavuse tõttu on iga baaspulli tütarde miinimumarvuks 50 teiste tunnuste 20 asemel.

Seosed jõudlustunnuste ja sigivustunnuste aretusväärtuse vahel (tabel 1) näitavad, et aretus suurema jõudluse saavutamiseks toob kaasa tiinestumisvõime vähenemise. Kõrge jõudluse aretusväärtusega pullide kasutamise tõttu on oodata tulevaste lehmade tiinestumisvõime langust ja seda nii eesti punast kui ka eesti holsteini tõugu lehmadel (tabel 2). Selle probleemi teadvustamine ja probleemsete pullide kasutamise piiramine võimaldavad lehmade tiinestumisvõime vähenemist ohjeldada. Ülevaade kõrge üldaretusväärtusega pullide aretusväärtustest koos sigivuse aretusväärtustega on esitatud lisalehel (lisalehel on ka tähistuste seletus). Madala tiinestumisvõime aretusväärtusega pullide esiletoomiseks on nende vastav aretusväärtus esitatud rasvases kirjas. Näeme, et madala SMN56 aretusväärtusega pullidel on reeglina kõrge STPP aretusväärtus. Lahtiseletatult tähendab see, et kiirest poegimisjärgsest taastumisest ehk varajasest esimesest innast tingitud seemenduse tulemus on keskmisest madalam. Näiteks aretajate seas populaarsel pullil Frello on väga madal SMN56 väärtus (70 punkti) ja väga kõrge STPP väärtus (131 punkti). Tema üliaktiivse seemenduspullina kasutamise tõttu seemenduspullina 2006. a ja 2007. a (vastavalt 17% ja 19% seemendustest) on suure tõenäosusega tulevaste lehmade seas palju keskmisest madalama tiinestumisvõimega Frello tütreid.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et oma karjale aretuspullide valimisel saab aretaja pulli sigivustunnuste aretusväärtust arvestades hoida karja tiinestumisvõime taset soovitud piirides.

Tabel 1. Korrelatsioon pullide jõudlustunnuste ja sigivustunnuste suhtelise aretusväärtuse vahel (tütred ≥ 50)

	Sigivustunnused			
	EHF (376 pulli)		EPK (195 pulli)	
	SMN56	STPP	SMN56	STPP
Piim	- 0.38	+ 0.40	-0.08	+0.26
Rasv	- 0.24	+ 0.32	-0.05	+0.21
Valk	- 0.36	+ 0.44	-0.10	+0.32

Tabel 2. Seemenduseks kasutatud pullide* aretustunnuse SMN56 kaalutud keskmine väärtus tõu piires seemendusaasta järgi

Seemendusaasta	EPK			EHF		
	Pullide arv	Seemenduste arv	SMN56	Pullide arv	Seemenduste arv	SMN56
2000	42	43 721	98	120	154 443	103
2001	55	40 540	97	125	155 670	104
2002	54	40 125	99	116	154 201	100
2003	53	37 617	97	135	152 206	97
2004	37	28 479	90	111	118 729	95
2005	21	11 433	90	65	117 307	97
2006	23	4971	89	50	94 256	91
2007	17	2820	98	37	44 359	90

*pullil seemendus ≥ 10 ja karjade arv sigivustunnuste hindamises ≥ 10

Mart Uba
Biomeetria sektori juhataja

Vahelduva kontroll-lüpsi tegijatele!

Käesoleval ajal teeb kontroll-lüpsi vahelduval meetodil 49,2% meie klientidest, kellele kuulub 84,9% jõudluskontrollialustest lehmadest. Seega määratakse enamiku lehmade päevatoodang alternatiivmeetodil. Nimetatud meetodi kasutamisel on kohustuslik täita teatud reegleid, mis on kirjas jõudluskontrolli läbiviimise meetodikas ja piimaveiste jõudluskontrolli käsiraamatus. Enamasti nende järgi ka toimitakse, kuid vahetevahel unustatakse osa tähtsaid andmeid esitamata.

Teistest enam on jäänud laudalehele märkimata lüpsi- või sellele eelnenud lüpsi kellaaeg, vahel ka mõlemad. Tihti ei märgita õigesti õhtust kellaaega. Vahelduva kontroll-lüpsi puhul loeme õhtuseks kellaaegs aegu kella 12.00st 24.00ni, hommikuseks 00.00st kuni 12.00ni. Seega 4.30 tähendab hommikust aega, õhtune aeg tuleb kirjutada 16.30.

Kui laudalehe päisesse on trükitud ette **kontroll-lüpsi õhtusel lüpsikorral**, peab lüpsi aeg olema õhtune aeg. **Soovitame tungivalt lüpsikordade vahelduvusest kinni pidada**, siis on lehma arvatud toodang ja tegelik toodang parimas vastavuses. Kui tõesti **mõjuval põhjusel** polnud võimalik lüpsi õhtul läbi viia, tuleb sõna **õhtusel** maha tõmmata, kirjutada asemel **hommikusel** ning lüpsi ajaks peab siis loomulikult olema märgitud hommikune kellaaeg.

Kõik nimetatud puudujäägid laudalehe täitmisel aeglustavad andmete sisestamist ja töötlemist ning venitavad pikemaks Teile tulemuste väljastamise aega. Me võtame Teiega tingimata telefonitsi ühendust, et puuduvaid andmeid teada saada, ent alati ei pruugi Te kohe kättesaadav olla. JKK ei võta puuduvaid kellaaegu eelmise kuu laudalehelt, sest lüpsijad võivad muutunud olla.

Vahel on juhtunud, et vastava lüpsikorra toodangu asemel kirjutatakse laudalehele siiski päevatoodang, eriti siis kui jõudlusandmete koguja ise on töölt ära (puhkusel, reisil jne). Seepärast soovitame asendajat täpselt instrueerida, kuidas vahelduva lüpsi andmeid esitada.

On olnud ka juhuseid, kus loomapidaja pakub meile eelmise

lüpsi ajaks eelmise kuu kontroll-lüpsi kuupäeva. Eelmise lüpsi aeg on kontroll-lüpsile eelnenud lüpsikorra kellaaeg.

Need loomapidajad, kes sisestavad kontroll-lüpsi andmeid ise, peavad tähelepanelikult jälgima, et saaks igale farmile ja grupile õige lüpsiaeg. On olnud juhuseid, kus loomapidaja tegi kontroll-lüpsi küll õigel ajal (hommikul või õhtul), kuid sisestas andmed valesti. Sellise vea parandamine on JKKs küllalt keerukas, sest päeva- ja kõik muud toodangud tuleb ümber arvutada, kuna toodangu arvutamine hommikuse või õhtuse lüpsi järgi on erinev.

Inno Maasikas
Andmetöötluse osakonna juhataja

Andmete topeltesitamisest

Aastaid on loomapidajad kirunud olukorda, kus tuleb andmeid esitada JKKle ja PRIAle. Viimasel ajal on kuulda arvamust, et JKK võiks võtta andmed PRIAst. Miks see kõik siis ei toimi?

Kõige lihtsam vastus on: JKK ja PRIA vajavad erinevaid andmeid. Lisaks sellele vastusele on oluline ka ajategur.

Vaatleme näiteks registreerimisandmeid. Nõude kohaselt tuleb loom märgistada 20 päeva jooksul peale sündi ja andmed edastada PRIAle 7 päeva jooksul alates märgistamisest. Seega saab PRIA looma sünni ja märgistamise kohta andmed 27 päeva jooksul sünnist, millele võib lisanduda teatav aeg andmete sisestamiseks.

JKK puhul on vajadus, et teatada tuleb kõik sündmused, mis on toimunud kahe kontrollpäeva vahel, kusjuures kahe kontrollpäeva vaheline aeg ei tohi reeglina ületada 22 - 37 päeva. Kuid, kui poegimispäevale järgneb kontrollpäev, siis peab andmed esitama juba järgmiseks päevaks.

Esimese probleem: JKK vajab üldjuhul andmeid kiiremini, kui PRIA seda võimeline pakkuma on. Teine probleem: me mõlemad vajame küll ühiseid andmeid, ent meil on ka andmeid, mis on lähtuvalt eesmärgist erinevad.

Kui JKK võtaks andmed PRIAst, siis peaks PRIA arendama süsteemi selliselt, et nad sisestavad ka jõudluskontrolliks vajalikud andmed meile vastava loomaomaniku kontrollpäevaks. Miks PRIA ei võta JKKst andmeid? Sellele küsimusele peaks PRIA esindaja vastama.

Nagu juhtkirjast lugeda võib, siis oleme viimasel ajal töötanud selle nimel, et arvutikasutajatele pakkuda võimalust andmeid lihtsamini esitada. Loodame, et saame selle õige pea käivitada ning sellega hoida kokku loomapidajate liigset töö- ja ajakulu.

Kaivo Ilves
Direktor

Tähelepanu!

Inbriidingukoefitsient F näitab populatsioonis või sugulasisendite ristamisel saadud kahe isendi genotüüpide suhtelist sarnasust – mida suurem on sarnasus, seda suurem see näitaja on. Näiteks isa x tütre või ema x poja ja õde x vend järglastel on F 0,25 ehk 25%, poolõde x poolvend on F 0,125 ehk 12,5%. Juhul kui F on alla 0,0156, siis on vanemate sugulus piisavalt kauge ja ei oma olulist tähendust.

Inbriiding mõjutab põllumajandusloomade kvantitatiivseid tunnuseid, nagu suurus, elujõud ja viljakus. Mida suurem on inbriidingu osakaal, seda madalamad antud näitajad on. Samuti võimendab inbriiding loomadel mittesoovitavaid tunnuseid, nagu välimikuvead.

Parimad teadaolevad laktatsioonid dets. alguse seisuga

Eesti holstein							
Nimi	Omanik	Lakt. nr	Piima kg	Rasva kg	Rasva %	Valku kg	Valgu %
Võrgu	Põlva Agro OÜ	3	17535	456.2	2.60	478.7	2.73
Pali	Põlva Agro OÜ	3	16624	591.0	3.56	491.3	2.96
Siiru	Põlva Agro OÜ	4	16362	467.5	2.86	510.1	3.12
Eesti punane							
Märsi	Saimre OÜ	4	14382	477.6	3.32	453.7	3.15
Silla	Põlva Agro OÜ	4	14029	477.9	3.41	452.1	3.22
Viuu	Lea Puur	7	13795	480.1	3.48	432.9	3.14

Meenutagem!

2009. aastal on põhjust tähistada jõudluskontrolli 100 aastast ajalugu Eestis. Kuidas on jõudluskontrolli (varasema nimetusega karjakontrolli) tehtud läbi aja?

JKK teeb ettepaneku panna kirja oma mälestused, meenutused aastatetagusest jõudluskontrolli läbiviimisest. Kirjutage oma kogemustest seoses jõudluskontrolli protsessiga – proovide võtmisest või andmete esitamisest, ühesõnaga erinevatest jõudluskontrolli takkudest. Eriti teretunud on mälestused sõjajärgsest ajast, kui karjakontroll praktiliselt lakkas olemast, selle taastamisest 1960-ndatel, masinarvutusele üleminekust. On olemas vaid andmetöötajate omapoolne nägemus sellest. Tahame teada ka loomapidajapoolseid mälestusi, millised raskused esinesid, mida positiivset masinarvutusele üleminek kaasa tõi. Kuigi paljud tollaegsed jõudluskontrolli assistendid (praeguse mõiste järgi JAK-d) on juba pensionil, on võib-olla siiski olemas neid, kes panevad oma mälestused kirja.

Jutustage vabas vormis, oma kogemuste ja näidete kaudu. Tööde pikkus ei ole piiratud. Paremad tööd leiavad äramärkimist ning tõenäoliselt leiavad nad ka kajastamist jõudluskontrolli juubeliaastal.

Meenutused palume JKKsse edastada hiljemalt 1. juuniks 2008. a.

Meenutusi ootame nii paber kandjal kui elektrooniliselt. Need võib anda piirkonna zootehniku kätte või saata piimaproovidega või Eesti Postiga.

Maakondade zootehnikud

Harjumaa	Maire Põhjala	Tuleviku 3, Laagri, Harju mk	tel 679 6419	gsm 516 7886	K 9.00-16.00
Hiiumaa	Ly Kogermann	Mäe 2, Käina	tel 463 1147	gsm 516 7815	E 9.00-14.00
Ida-Virumaa	Ludmilla Aan	Rakvere 27, Jõhvi		gsm 516 7816	2. ja 4. T 10.00-14.00
Jõgevamaa	Merle Lillik	Ravila 10, Jõgeva	tel 776 0048	gsm 516 7868	E 9.00-15.00; K 9.00-12.00
Järvamaa	Anne Rosenberg	Prääma küla, Paide vald	tel 385 0286	gsm 510 3312	E 9.30-12.00; K 9.30-15.00
Lääne-Virumaa	Ludmilla Aan	Neffi 2, Rakvere	tel 322 7018	gsm 516 7816	E 9.00-14.00
Läänemaa	Maila Kirs	Posti 30, Kuusalu	tel 473 3007	gsm 509 4675	K 9.00-15.00
Põlvamaa	Evi Prins	Puuri tee 1, Põlva	tel 799 3007	gsm 520 6231	K 10.00-13.00
Pärnumaa	Malle Unt	Haapsalu mnt. 86, Pärnu	tel 443 3120	gsm 516 7878	E 10.00-14.00
Raplamaa	Maila Kirs	Kuusiku tee 6, Rapla	tel 485 5673	gsm 509 4675	E 9.00-15.00
Saaremaa	Aarne Põlluäär	Kohtu 10, Kuressaare	tel 453 1352	gsm 517 4320	E 9.00-15.00
Tartumaa	Merle Lillik	Kreutzvaldi 48A-215, Tartu	tel 738 7739	gsm 516 7868	1. ja 3. T 8.00-15.00
Valgamaa	Evi Prins	Lai 19, Valga	tel 764 1754	gsm 520 6231	2. ja 4. E 10.00-13.00
Viljandimaa	Saive Kase	Vabaduse plats 4, Viljandi	tel 433 3713	gsm 524 0147	T 9.00-14.00
Võrumaa	Evi Prins	Liiva 11, Võru	tel 782 1253	gsm 520 6231	T 10.00-13.00

Tööjuubelid

30. tööjuubelit tähistasid 1. jaanuaril 2008. a **Tiia Püssa** — arvutivõrgu peaspetsialist–andmebaasi administraator ja **Inno Maasikas** — jõudluskontrolli andmetöötajate osakonna juhataja

www.jkkeskus.ee
keskus@jkkeskus.ee

Jõudluskontrolli Keskus

Estonian Animal Recording Centre

Kreutzvaldi 48A, Tartu 50094

Tel 738 7700

Faks 738 7702

Piimaveiste jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7738
Sigade jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7765
Kõrvamärkide müük	738 7762
Järvamaa klienditeenindaja	738 7751
Hiiu-, Ida-Viru-, Jõgeva-, Valga- ja Võrumaa klienditeenindaja	738 7752
Lääne-, Põlva-, Rapla- ja Tartumaa klienditeenindaja	738 7753
Lääne-Viru ja Pärnumaa klienditeenindaja	738 7754
Harju-, Saare- ja Viljandimaa klienditeenindaja	738 7759
Põlvnemisandmed (veised)	738 7756
Geneetiline hindamine (veised)	738 7731
Geneetiline hindamine (sead)	738 7735
Raamatupidamine	738 7704

Labor

Kreutzvaldi 46, 50094 Tartu	
Tel	738 7726
Faks	738 7724
Piimameetrite testimine	738 7722
Piimaproovide vastuvõtt	738 7721
Piimaringid	738 7726

JKK Aasta töötaja

Viis aastat on JKK töötajad endi hulgast valinud Aasta töötaja. Tiitel omistatakse töötajale, kelle töö on kõige rohkem tunnustamist väärt. 2007. aasta JKK Aasta töötaja on Tiia Püssa, arvutivõrgu peaspetsialist–andmebaasi administraator. Kolleegide sõnul on Tiia positiivse ellusuhtumisega hoolas perenaine–varahoidja JKKle usaldatud andmetele, kes tagab turvatunde kolleegidele ja klientidele.

Neljandat korda valisid JKK töötajad endi seast kolleegipremia “Päikesekiir” laureaadi. Päikesekiire tiitel antakse välja töötajale, kes on kaastöötajate arvates kõige sümpaatsem, säravam ja lahkem kolleeg. 2007. aasta Päikesekiireks valiti vanemreferent Riina Tisler — abivalmiduse ja rõõmsameelsuse eest.

Uus töötaja

Alates 7. jaanuarist töötab meil raamatupidaja–palgaarvestajana Anita Minin.

Muhedat

Pull läheb lehma juurde ja ütleb talle: “Lehm, kuule, kas sa mult jõusõota ei taha osta, hästi odav aga kuramuse hea ...” Lehm põrnitseb pulli veits aega altkulmu ja küsib: “Ega sa mind lüpsata ürita?”